

TRONDHEIM
KOMMUNE

 NTNU Department of Public Health and Nursing

Rapport

Praksisprosjekt ISM – Trondheim kommune 2020-2021

«Som hånd i hanske»

Wanja Jørgensen, førstelektor; ISM, NTNU
Toril Johanne Knutshaug universitetslektor ISM, NTNU

Innhold

Innhold	2
1 BAKGRUNN FOR PRAKSISPROSJEKT	3
<i>Covid19-pandemien; Et samarbeidsprosjekt for kvalitetsutvikling av smittevernstiltak- og rutiner i hjemmetjenesten 2020-2021</i>	3
Oppsummert overordnet målsetning for prosjektet	4
2 PLANLEGGING AV PRAKSISPROSJEKTET	5
2.1 Plan for gjennomføring	6
2.1.1 Planlagte møtepunkter i gjennomføringsfasen	6
3 PRAKSISPROSJEKT	7
3.1 Praksismodell	7
4 EVALUERINGER.....	8
4.1. Studentenes forventninger til praksisperioden	8
4.1.2 Gjennomføring og erfaring med parpraksis	9
4.1.3 Utfordringer	9
4.2 Veiledernes evalueringer	10
4.2.1 Planleggingsfase	10
4.2.2 Gjennomføringsfase	10
4.2.3 Evaluering av læringsmodell.....	11
4.3 Utfordringer	11
Utfordring med digitalt samarbeid.....	11
5 ANBEFALINGER OG VEIEN VIDERE	14
5.1 Som hånd i hanske.....	14
5.2 Eierforhold til prosjektet.....	15
Referanser.....	17
Vedlegg	17

1 BAKGRUNN FOR PRAKSISPROSJEKT

Covid19-pandemien; Et samarbeidsprosjekt for kvalitetsutvikling av smittevernstiltak- og rutiner i hjemmetjenesten 2020-2021

Overordnet målsetning for prosjektet var å styrke samarbeidet mellom utdanning og praksissted og bidra til å videreutvikle kunnskapsbasert praksis knyttet til kommunehelsetjenesten.

Delmål var å kartlegge Trondheim kommunes håndtering av Covid 19 pandemien i hjemmetjenesten. Pandemien krevde at nye rutiner og retningslinjer ble innført på svært kort tid og i stor skala. For både Trondheim kommune og sykepleierutdanningen er det behov for å evaluere hvordan man har lyktes med implementering av disse rutinene i kommunen.

Et annet delmål med prosjektet var å utvikle en praksismodell der studenter og praksisveiledere i tett samarbeid skulle kartlegge relevante utfordringer knyttet til C19 i hjemmetjenesten, samt vurdere effekten av de tiltak som ble bestemt.

Det var to enheter ved hjemmetjenesten som deltok i prosjektet. Deres ønske var å få større innsikt i smittevernrutiner i forbindelse med pandemien. Fire studenter i 5. semester ved bachelor sykepleie ved NTNU deltok i prosjektet. Studentene gjennomførte sin ordinære praksisperiode (10 uker) parallelt med at de samlet data til prosjektbachelor. Problemstilling for prosjektbachelor ble utarbeidet av studentene og skjedde i tett samarbeid med praksisstedet og veiledere ved hjemmetjenesten. En prosjektbachelor fungerer slik at studenter kan velge å gjennomføre en empirisk studie (prosjektbachelor). De skal formulere en sykepleiefaglig problemstilling innen tildelt prosjekt, søke relevant faglitteratur og vitenskapelig forskning, innhente empiriske data og analysere innsamlede data. Resultatene skal diskuteres i lys av relevant litteratur og forskning for å besvare problemstillingen (HSYK3003).

Sonene som deltok, var to sammenlignbare hjemmetjenestesoner i Trondheim kommune. Begge har tverrfaglige team sammensatt av avdelingsledere, sykepleiere, vernepleiere, ergoterapeuter, helsefagarbeidere, studenter og andre medarbeidere som har fokus på kvalitet og kompetanse og yter tjenester til hjemmeboende personer basert på vedtak.

En målsetning med prosjektet var å utvikle en praksismodell der studenter og praksisveiledere i tett samarbeid skulle kartlegge relevante utfordringer knyttet til Covid 19 i hjemmetjenesten, samt vurdere effekten av de tiltak som ble bestemt.

Eksempel på aktuelle problemstillinger etter oppdrag fra THK og enheter ved hjemmetjenesten:

- *Hvordan ble/blir smittevern og smittevernrutiner i hjemmetjenestene gjennomført/es i Covid-19 situasjonen?*
- *Undersøke effekten av rutiner og tiltak knyttet til Covid 19*
- *Pandemien i ei global helse perspektiv*
- *Fokus på yrkesetiske verdier når man skal balansere strenge smitteverntiltak i brukerens eget hjem*
- *Omstillingsevne i hjemmetjenesten som følge av pandemien*

Oppsummert overordnet målsetning for prosjektet

2 PLANLEGGING AV PRAKSISPROSJEKTET

Praksisprosjektet ble planlagt gjennomført i tre faser; planlegging av prosjektet med de relevante aktører, gjennomføring av praksisprosjektet, og etterarbeid i form av evaluering resultater jamfør målsetning for prosjektet.

Planlegging av praksisprosjektet ble innledet i møte med rådgiver i direktørens fagstab i Trondheim kommune. Her ble relevans og overordnet fokusområde ble besluttet. Det var ønskelig å få klarlagt hvordan Covid 19 situasjonen hadde påvirket ansatte og brukere ved hjemmetjenesten. Videre i planleggingsfasen ble praksissteder kontaktet med tanke på deltagelse i prosjektet. Det var to soner i hjemmetjenesten som svarte positivt på å delta i praksisprosjektet.

Det ble gjennomført innledende møter med enhetsleder ved de aktuelle soner vår 2020. Det ble diskutert hvordan en best kunne gjennomføre prosjekt, samt hvilke fokusområder de hadde ønske om at studentene kunne kartlegge i form av en prosjektbachelor. Videre ble det diskutert hvilke ressurser de kunne bidra med i form av veiledning og veiledere. Det ble planlagt nytt møte med veiledere til stede og hvor mål og hensikt med prosjektet skulle presenteres.

Neste møte ble gjennomført med veiledere til stede og hvor prosjektet ble presentert (Vedlegg 1). ettersom ikke alle veiledere var på plass ble det gjennomført et nytt møte med enhetsleder og veiledere. Som følge av smittesituasjonen ble møtene gjennomført digitalt.

Ved studiestart 2020 ble informasjon om deltagelse på prosjektet publisert. Prosjektet var planlagt gjennomført i praksisperiode (P4) som var 10 ukers praksis høstsemestret 3. studieår. På dette tidspunkt hadde studenter valgt praksissted. Derfor ble de studentene som hadde valgt praksisplass ved de aktuelle enhetene forespurt.

Før oppstart av praksis og når alle fire studenter var på plass ble det gjennomført et fellesmøte med studentgruppen. Planlagt gjennomføring av prosjektet og fokusområde ble presentert for studentene. På møtet fikk de mulighet til å stille spørsmål knyttet til gjennomføring av prosjektet og forventninger til deltagelse. Studentene hadde mange spørsmål knyttet til rammefaktorer om når ting skulle skje, og hvordan de best kunne gå fram både når det gjaldt praksis og gjennomføring av datasamling. På dette tidspunkt var det ikke krav om at studentgruppen skulle ha utformet en konkret problemstilling for prosjektbachelor. Det ble planlagt nytt møte med praksisveileder til stede, hvor mål og hensikt, samt mer detaljer for gjennomføring av prosjektet ble presentert (vedlegg 1). Neste møtepunkt var med de fire personene i veilederteamet og de fire studentene. Hensikten med dette møtet var å bli kjent og få mulighet til å

komme med innspill med tanke på konkret gjennomføring. På dette tidspunkt var deler av gjennomføring av prosjektet forholdsvis åpen, slik at innspill fra deltagerne kunne gi grunnlag for kursendringer. Det kom ingen konkrete innspill som gav grunnlag for å endre den konkrete plan for gjennomføring.

For å kunne gjøre en systematisk evaluering av prosjektet ble det planlagt å gjennomført tre fokusintervju med deltagerne (studenter og veiledere) i oppstartfasen, midtveis i prosjektet og avslutningsvis etter praksisprosjektet var avsluttet. Dette er nærmere beskrevet i kapittel 4.

Prosjektet ble planlagt med tanke på fysiske møter, men som følge av Covid 19 situasjonen og smittevernhensyn ble det kun gjennomført 2 fysiske møter i prosjektperioden.

2.1 Plan for gjennomføring

Studentene gikk sammen i en *parpraksis* i gruppe med 2 studenter som med 2 veileder som ved ordinær praksis. I henhold til målsetning for prosjektet var det planlagt å etablere *veilederteam* både på den enkelte enhet, men også på tvers av enhetene. Ideen med dette var at veiledere kun samarbeide og utveksle kunnskap og erfaringer mellom sonene i hjemmetjenesten. Studentene gikk i parpraksis med en styrt turnus og ble oppfordret til å utveksle erfaringer med *studentparet* på den andre enheten.

2.1.1 Planlagte møtepunkter i gjennomføringsfasen

- Ukentlige refleksjonsmøter med *veilederteam* og *studentpar* med lærere til stede som skulle være initiert av veilederteam/studenter
- Evalueringsmøter ble planlagt til midtveis i prosjektet og avslutningsvis med *veilederteam* og *studentpar* med lærere til stede.
- Workshop/seminar (3) Det ble planlagt gjennomført et *kick off* seminar i starten av prosjektet hvor *veilederteam* og *studentpar* deltok. Midtveis seminar med studenter, lærere og veiledere hvor studenter presenterte sitt prosjekt og fikk tilbakemeldinger fra lærere og veiledere.
- Avslutningsseminar ble gjennomført på slutten av studentenes praksis periode hvor også enhetsledere deltok hvor studentene presenterte sine resultater. Her kunne enhetsledere, veiledere og lærere gi tilbakemelding til studentene

- Fokusgruppeintervju (3) Det ble planlagt gjennomført tre fokusgruppeintervju knyttet til de tre faser i prosjektet, ved oppstart, midtveis og etter at praksisprosjektet var avsluttet

3 PRAKSISPROSJEKT

3.1 Praksismodell

Praksismodell med utgangspunkt i gruppepraksis er basert på at studenters læring skjer i samhandling med medstudent, som i et praksisfelleskap. Denne praksismodellen bygger på et sosialkonstruktivistisk læringssyn basert på blant annet Wenger og Leave (1998) forståelse av læring som deltagelse i praksisfelleskap. Dette kan sees på som en videreføring av mesterlæretradisjonen, som har lange tradisjoner blant annet i sykepleierutdanningen. Praksisfelleskap med medstudenten og i utvidet studentgruppen er en viktig del av identitetsdannelsen som følge av meningsforhandling gjennom refleksjon. Studenters læring i praksis avhenger av flere faktorer og som bidrar til god kvalitet av praksisstudiene. Benner et al. (2010) fremhever at hensikten med praksisstudier er å lære ved å gjøre, observere og delta i et arbeidsfelleskap. I praksisstudiene erfarer studentene at viktige sider ved kompetent og dyktig arbeid blir eksemplifisert, artikulert, synliggjort og tilgjengeliggjort. De skal gjennom sin veiledede praksis få hjelp til å forstå, reflektere over og artikulere sin praksis i spesielle kliniske situasjoner.

For det aktuelle prosjektet var målsetningen å etablere et praksisfelleskap med studenter og veiledere både ved den enkelte enhet, men også på tvers av enheten. For den enkelte enhet besto praksis felleskapet av studentpar og veilederpar (4). Vi oppfordret veiledere og studenter til å planlegge møtetidspunkt ukentlig slik at de kunne diskutere erfaring og eventuelle utfordringer ved gjennomføring av praksisprosjektet. Som lærere bidro vi med å planlegge og gjennomføre av ukentlige refleksjonsmøter hvor både praktiske gjennomføring og faglige utfordringer knyttet til arbeid med prosjektbachelor kunne diskuteres. Etablering av praksisfelleskap på tvers av enhetene var en målsetning for prosjektet. Dette med tanke utveksling av kunnskap og erfaring på tvers av enhetene og for å lære av hverandre.

Den aktuelle praksisperioden var tosidig. Studentene skulle i første omgang gjennomføre en ordinær praksis ihht målsetning og læringsutbytte for praksis i hjemmetjenesten. Det går blant annet ut på å lære om kliniske vurderings- og beslutningsprosesser i pasientforløp. Videre skal de lære om hva sykepleie er ift

svikt i ivaretagelse grunnleggende behov for pasienter i hjemmebasert omsorg i tillegg og de skal lære noe om fagutvikling og forskning.

Prosjektdelen av praksisperioden hadde som målsetning at studentene skulle gå i dybden på relevante problemstillinger knyttet til fokusområdet smittevernrutiner. Dette skulle de videreutvikle gjennom arbeidet med sin prosjektbachelor.

4 EVALUERINGER

Fokusgruppeintervju ble valgt som en metode for å systematisere deltageres erfaringer med å delta i praksisprosjektet. En fokusgruppe er et strukturert gruppeintervju, hvor en eller to personer leder et intervju med 6 til 10 deltakere. Deltakerne er vanligvis brukere, men metoden kan også brukes på ansatte eller samarbeidspartnere. Intervjuene bør ha en uformell form, med mulighet for at deltakerne kan komme med egne tema og innspill. Ved at deltakerne samtaler om sine erfaringer kan man få frem mer informasjon enn ved å intervjuet ett og ett gruppemedlem. Fokusgruppene er velegnet til å finne forbedringsområder ut hva brukerne eller andre opplever eller savner, samt gi ideer til hva som bør gjøres annerledes.

Fokusgruppen besto av fire studenter og 4 veiledere som deltok på tvers av enhetene. Intervjuet ble gjennomført digitalt på Zoom av hensyn smittevern bestemmelser i kommunen. Det første fokusintervjuet ble gjennomført i uke 2 av praksis, og det andre midtveis og det siste etter praksisperiodens slutt.

På bakgrunn av de tre gjennomførte fokusgruppeintervjuene vil erfaringene fra veiledere og studenter presenteres. Det første intervjuet hadde fokus på forventninger til prosjektet. Fokusgruppeintervjuet midtveis hadde fokus på erfaringer så langt, mens det siste intervjuet ble praksisperioden som helhet vurdert.

4.1. Studentenes forventninger til praksisperioden

Generelt opplever mange studenter at det er vanskelig å velge tema for bachelorprosjektet eller bacheloroppgaven. I dette prosjektet var rammene satt. Temaet var hvordan hjemmetjenesten har erfart innføringen av nye smittevernrutiner i forbindelse med Covid-19 pandemien. Studentene gav uttrykk for at det både er godt å slippe å velge tematikk, samt at tematikken er

spennende. De viste til at når rammene er satt, gir det både muligheter for å få “et push” i arbeidet og en fin måte å komme fort i gang med bachelorarbeidet. Og selv om de opplevde at det var krevende, gav de også uttrykk for at det er motiverende å hente inn egne data. Samtidig var de spente, spesielt på hvordan praksis ville ta imot og veilede dem gjennom arbeidet med prosjektbachelor.

4.1.2 Gjennomføring og erfaring med parpraksis

Prosjektet gikk ut på at studentene skulle ha både en ordinær hjemmetjenestep praksis samtidig som de skal starte arbeidet med prosjektbacheloren. De fire studentene ved de to praksisstedene samarbeidet to og to, både i gjennomføring av praksis og arbeidet med prosjektbacheloren. Studentene uttrykte at dette hadde gått overraskende bra. De lagde gode planer både for gjennomføring av praksisdelen og for prosjektbacheloren. De samarbeidet også om datainnsamlingen, selv om problemstillingene hadde forskjellige vinklinger. De opplevde at det var meningsfullt i og med at tematikken for prosjektet (Covid-19) var noe som angikk alle i samfunnet. En av studentene mener at temaet kunne vært enda mer klinisk vinklet, uten at studenten utdyper det. Kanskje mener studenten at pasienter og pårørendes rolle og deres situasjon kunne vært mer i søkelys? Studentene var opptatt av pasient- og pårørendesituasjonen gjennom pandemien og hvordan dette influerer på sykepleiers arbeidsoppgaver.

Å ha autonomi og inneha kontrollen selv er det flere av studentene som snakker om. De opplever at veilederne har tillit til dem og at de får mulighet til å disponere tiden sin selv. De forteller at de har god kontroll både på praksisdelen og prosjektet og at de forteller også at praksisstedet tilrettelegger praktiske ting, for eksempel det å sette av eget arbeidsrom for dem og at de hjelper til med å skaffe informanter.

4.1.3 utfordringer

Studentene var naturligvis spente på veiledere og hvilken rolle de kunne ha i prosjektet. De undret seg over på hvilken måte de ønsket/kunne involvere seg i arbeidet med prosjektbacheloren. Studentene ga også uttrykk for at de mener at det skulle vært enda bedre planlagt fra prosjektledernes side. De hadde ønsket seg en innledningsvis mer detaljert beskrivelse av hva prosjektet går ut på og en oppskrift på fremgangsmåte. De gir også uttrykk for at de skulle ønske de fikk mer veiledning, at det ble satt av dedikert tid og at veilederen hadde satt seg bedre inn i problemstillingen. En annen student mener at den veiledningen de fikk, for eksempel i bilen på vei mellom brukerne, var tilstrekkelig for praksisdelen, men at å snakke og planlegge i forhold til prosjektbacheloren var vanskeligere.

4.2 Veiledernes evalueringer

Å sette av tid til veiledning av studentene er utfordrende. De har sine arbeidsoppgaver og det kan ofte være vanskelig å planlegge dagen. Arbeidsdagene i hjemmetjenestene preges av at uforutsette ting oppstår, og planlagte avtaler må endres. Praksisveilederne snakker i fokusgruppeintervjuene om en *naturlig veiledning*. Det tolkes som veiledning underveis, for eksempel i bilen eller på medisinerrommet. En av veilederne forteller at hun forsøker å stille spørsmål om prosjektet, men fokuset glir over på arbeidsoppgaver som må gjøres. Å sette av dedikert tid til veiledning, sier de er vanskelig for dem. Dette kan skyldes at arbeidslistene er for stramt satt opp eller de forhold som nevnes over.

En av veilederne kom sent inn i prosjektet og hadde derfor veldig liten innsikt i sin egen mulighet for veiledning og på hvilken måte dette skulle foregå.

4.2.1 Planleggingsfase

Oppstarten av dette prosjektet var preget av problemer med rekruttering av studenter og at det var uklart hvem som skulle være praksisveiledere. Det var derfor flere av veilederne som ikke fikk blitt med på de innledende møtene vi hadde med lederne ved enhetene. En av praksisveilederne ble sykemeldt ved oppstart og måtte erstattes av en som da ikke fikk med seg de innledende informasjonsmøtene. Informasjons- og kommunikasjonsflyten mellom prosjektledere, ledere ved enheten og praksisveiledere kunne fungert bedre. Dette kommer frem ved at veilederne gjennom hele prosjektet uttrykker usikkerhet i forhold til den rolle de skal ha i prosjektbacheloren.

De er positive til å bidra i kunnskapsutviklingen i et bachelorprosjekt og mener også at dette kan synliggjøre ansvaret de har. De ønsket for eksempel å få frem hvor vanskelig Covid-19 situasjonen har vært, med store endringer i arbeidsbetingelsene og en stor grad av tilpasning fra sykepleiernes side. De var også positive til at studentene kunne skaffe ny kunnskap om hva som kan gjøres mer effektivt og enklere i arbeidshverdagen og kanskje også få bekreftelse på alt som gjøres på en god og riktig måte allerede.

4.2.2 Gjennomføringsfase

Praksisveiledning i hjemmetjenesten foregår ofte underveis gjennom arbeidsdagen, for eksempel i bilen mellom oppdragene, eller det veiledes i situasjonen der det er mulig. Det å sette av tid til veiledning, er det mindre vanlig å gjøre. Under midtveisseminaret spurte vi både veiledere og studenter om de

hadde satt av dedikert tid til veiledning. Ingen av veilederne hadde gjort det. Vi spurt da om de hadde tanker omkring dette og alle mente at de hadde behov for mer avsatt tid til veiledning og at de skulle planlegg det i neste runde. Ellers ga veilederne studenten stor mulighet for selvstendig jobbing med prosjektbachelor innenfor rammene av arbeidstiden. De la også til rette og hjalp studentene med rekruttering av intervjuobjekter og de ordnet rom som studentene kunne benytte.

4.2.3 Evaluering av læringsmodell

Veilederne forteller at de ønsket å støtte studentene gjennom både praksisdelen og prosjektarbeidet. Selv om de var usikre på sin rolle hva angår prosjektarbeidet var de allikevel disponible for det studentene måtte ha behov for. De uttrykte også forventninger og krav til studentene, og sa at det er viktig at studentene hadde en god plan for gjennomføring av arbeidet.

Det å kombinere praksisstudier og prosjektbachelorarbeid var noe veilederne også var spent på hvordan skulle gå, men på slutten av praksisperioden ga de uttrykk for at dette hadde gått veldig bra, så lenge studentene ikke hadde utfordringer i praksisstudiene. De sa at det ikke har vært behov for å pushe studentene gjennom praksisperioden. Studentene hadde vært selvdrevne.

Å være praksisveileder krever engasjement, sa veilederne. Arbeidsoppgaver med veiledning kommer ofte på toppen av de daglige gjøremålene og det sa de var krevende. De fortalte at det var mye diskusjon mellom sykepleierne om hvem som skulle veilede studentene. Kanskje det var en av årsakene til at veilederne kom på plass så sent.

Veilederne etterlyste også bedre plan og en klarere oversikt over rollen de skulle ha og hvilke forventninger som lå i den i forhold til prosjektbacheloren.

4.3 Utfordringer

Utfordring med digitalt samarbeid

Covid 19 situasjonen bidro til at flere av de planlagte møter og seminarer ble gjennomført digitalt. Det var utfordrende særlig i oppstartsperioden hvor alle fysiske møter med studenter og veiledere ble avlyst og gjennomført digitalt. Forskning viser at det flere faktorer som kan innvirke på om digitale/virtuelle

samarbeid skal lykkes (Øverås S, Kittelsen S, Foyn-Bruun, E, Bjerkne A, L. 2021) Det vises til at gruppesammensetning er viktig og kan avhenge ulike kriterier som felles interesser eller at det er en felles oppgave som skal løses etc. I vårt prosjekt var gruppen bestemt på forhånd da ledere ved den enkelte sone hadde valgt ut veiledere som skulle delta og i samråd med den enkelte veileder. Når det gjelder kriterier knyttet til felles interesse og felles oppgave ble ide om prosjektet utviklet ved utdanningen og deretter presentert for ledere som opplevde prosjektet som relevant og ønsket å delta. Videre planlegging i prosjektet ble gjennomført via digitale møter med ledere og ansatte. Det kan reises spørsmål om eierforhold og motivasjon til prosjektet hadde vært annerledes om vi kunne gjennomføre fysiske møter særlig i oppstarten. Hverken studentene eller veiledere er kritiske til den digitale oppstarten. Situasjonen var som den var, vi hadde ikke muligheter for fysiske møter. Når det er sagt, merket vi alle at tonen, stemningen og kreativiteten blomstret i de få fysiske møtene vi hadde og vi kan da tenke oss at et fysisk møte ville vært bra i prosjektoppstarten.

En annen utfordring med digitalt samarbeid er at mange ikke føler samme forpliktelse til å delta, og dermed hopper lettere av (Verstegen et al., 2018). Relasjonsbygging mellom gruppemedlemmene kan øke sjansen for at et godt samarbeid etableres og vedvarer (Choi, 2017).

I det aktuelle prosjektet var det ingen som hoppet av og alle deltok på de aktiviteter som ble planlagt. Relasjon mellom deltagere i prosjekt i gjennomføringsfasen ble opplevd som god til tross for at de fleste møtepunkter var digitale.

Ettersom dette var et tidsbegrenset prosjekt ble den etablerte gruppen oppløst når prosjektet var ferdigstilt. Videreføring av prosjektet var avhengig av at den enkelte sone med leder og ansatte opplevde dette som relevant og nyttig og at resultatet av prosjektet ønskes videreført. En av målsetningene med samarbeidet var at erfaringen fra prosjektet vil bidra til ønsket om å gjennomføre tilsvarende studentprosjektet og ha det som en fast ordning knyttet opp mot prosjektbachelor. Hvorvidt den digitale gjennomføring av prosjektet har påvirket videreføring og at ordningen med prosjektbachelor vil vedvare er usagt, men det er åpenbart at relasjonsbygging mellom medlemmene i prosjektgruppen særlig i oppstartsperioden er viktig. Det ble uttrykt både fra studenter og veiledere at det var mangelfull informasjon om prosjektet i oppstartfasen. De innledende møter ble gjennomført digitalt som følge av daværende smittevern restriksjonene. I ettertid kan en spørre seg om dette kunne ha påvirket informasjonsflyten eksempelvis at det kan være vanskeligere å ta ordet på digitale plattformer hvor relevante spørsmål vedrørende prosjektet skulle avklares. Særlig kan det ha hatt en betydning i oppstarten da gruppemedlemmene ikke kjente hverandre og relasjonen ikke var etablert.

Noen av veilederne gav uttrykk for at deres rolle knyttet til studentens arbeid med prosjektbachelor var uklar, og etterspurte konkrete rammer og kriterier for hva denne rollen innebar. Andre veiledere gav uttrykk at de samarbeid med studenten gikk fint og at deres rolle var klar. De mente at dette innebar bl.a. deres rolle med tilrettelegging for datasamling og være tilgjengelig for refleksjoner knyttet til studentens arbeid med prosjektbachelor.

Det ble planlagt gjennomføring av et kort refleksjonsmøte mellom veiledere og student i løpet av arbeidsdagen i praksis. Hensikten med dette var å reflektere over utfordring i praksis og som skulle inkludere framgang i arbeid med prosjektbachelor. Veiledere samtykket at dette var viktig og mulig å gjennomføre innenfor rammene av praksis, om ikke daglig så et par ganger i uken. Dette ble ikke fulgt opp selv om det ble etterspurt på fellesmøter med veiledere.

Praksisveiledere har en veldig viktig rolle i en setting som denne, hvor studentene skal lære i praksis samtidig som de skal jobbe med prosjektbachelor. Når utfordringene i form av avsatt tid til denne aktiviteten er så stor, er det en mulighet at ledere sammen med veiledere kan bli enda bedre på å planlegge tiden. Å få støtte til å prioritere tiden sin og at det blir avsatt tid til både rolleavklaring og veiledning av studentene er viktig.

Særlig i oppstarten av praksis beskrev studentene uklarheter knyttet til sin rolle i prosjektet og hvordan de skulle kombinere praksis og datasamling til prosjektbachelor. Gjennom det første "kick-off" seminaret fikk de større innsikt i hvordan de kunne gå fram i praksisrollen og rollen i prosjektet.

Ledere ved enheten beskrev det å ha studenter i praksis kombinert med å samle data til sin prosjektbachelor som en positiv erfaring. Særlig understreket de betydningen av at studenter gjennom arbeidet med prosjektbachelor fikk utdypet fokusområder som var relevant både for utdanningen og for kommunen. De sa at dette var en god måte å gjennomføre praksis og oppgaveskriving på i 6 semester. De mente at denne måten å gjennomføre praksis og prosjekt på kunne gjennomføres ved flere enheter i hjemmetjenesten.

Videre understreket de viktigheten at de i rollen som deltagere i samarbeidsprosjektet må være godt forberedt og ha tydelige rammer og forståelse for hva prosjektet innebærer. I tillegg vil involvering av de andre ansatte ved enheten være viktig for at studenten skal få en mer optimal datainnsamling til sin oppgave. Å ha et større eierskap fra enheten sin side ville også vært bedre.

5 ANBEFALINGER OG VEIEN VIDERE

5.1 Som hånd i hanske

Tittelen på prosjektet var ment å gjenspeile både smittesituasjonen knyttet til pandemien, men også med utgangspunkt i en pedagogisk modell basert på organisering av parpraksis og veilederteam. Praksis var tenkt å gå som hånd i hanske med at studentene gjorde datasamlingen til prosjektbachelor innenfor rammene av sin praksisperiode.

Basert på studentene sine erfaringer fungerte dette godt. Studentene håndterer både det å jobbe med læringsutbyttene i praksis samtidig som de samler data og starter med prosjektbachelor. De opplever at veilederne tilrettelegger og bidrar med det de kan innenfor rammene av tid. De ordner praktiske ting, de hjelper til med å skaffe informanter og de fungerer som en diskusjonspartner.

Veilederes erfaringer er delt. Noen av veilederne opplevde sin rolle og deltagelse i studentens arbeid med prosjektbachelor som tidvis uklar. Andre sa at rollen var tydelig og at det viktigste rollen var å tilrettelegge for at datasamling kunne finne sted. Veilederne synes det er kjekt å ha studenter, som veileder blir man da mer fokusert og utfordret på ting som eller ville blitt forbigått. Det ble også understreket fra studentenes sin side at veiledere hadde en viktig rolle som diskusjonspartner i forbindelse med datasamlingen. Noen veiledere viste til at deres rolle kunne bidra til å avklare problemstillinger som ikke var åpenbare for studentene. Noen veiledere mente at de burde være mer direkte involvert i studentenes arbeid med prosjektbachelor eksempelvis gjennom å delta i arbeid med litteratur. Eksempelvis kunne da veiledere lese igjennom noen relevante artikler som kunne inngå i prosjektbacheloren, både for å få større innsikt, men også for å kunne kommentere på studentenes arbeid. Dette vil bidratt til større involvering, men vil kreve mer konkret planlegging før oppstart av prosjektet.

Deltagerne både studenter og veiledere beskrev fokusgruppeintervjuene som en viktig arena for å avklare uklarheter, men også viktig for å reflektere å gå i dybden på egne og andres oppfatning av de fenomener som ble berørt. Særlig studentene understreket at fokusgruppeintervjuene bidro til informasjon og avklaring som var nyttig i det videre arbeidet med prosjektbachelor.

Studentene understreket betydningen av seminarene som viktig møtearena for å få strukturert arbeidet med prosjektbachelor, særlig "kick-off" seminaret hvor de fikk presentert sitt arbeid og fikk tilbakemelding fra veiledere og lærere. En av studentene beskrev det slik *"Når vi satte oss ned og det var strukturert og vi skulle prate om oppgaven, fordi jeg fikk så mye ut av det. Vi fikk pratet med veilederne våre og det var jo en strukturert ting, så sånne ting synes jeg fungerte veldig bra"*.

5.2. Eierforhold til prosjektet

Opplevde veiledere et eierforhold til prosjektet (eks sitatet til Jan Erlend inn her)

“Tror ikke at det går på akkurat det at man har nok tid. Jeg tror kanskje at ikke alle har et like høyt engasjement for det, har det som kreves for å sette seg inn i en oppgave som man selv ikke skal skrive. Og prøve å komme med konstruktive tilbakemeldinger, for man har liksom ikke eierskap til det i like stor grad og det skal man ikke ha heller. Det er med å gjøre det litt vanskelig”.

Hvordan kan erfaringer fra prosjektet videreføres?

Hensikten med prosjektet var å kunne videreføre læringsmodell og inkludere arbeid med prosjektbachelor i siste praksisperiode 6. semester til å omfatte flere soner i hjemmetjenesten. Valg av tema og problemstilling vil kunne utformes gjennom et samarbeid mellom student og den aktuelle praksissted. Eksempelvis gjennom at praksisstedet presenterer noen aktuelle områder som de ønsker å få utdypet nærmere gjennom en prosjektbachelor. På denne måten vil prosjektet utformet etter enhetenes behov.

For de studenter som deltok i dette prosjektet var det tematiske området valgt på forhånd, men de sto fritt i å utforme problemstillinger innenfor rammene av temaområdet. Noen av studentene uttrykte at dette var greit ettersom de slapp de å velge tema, men bare kunne utforme egen problemstilling. Andre opplevde at det hadde vært en større frihet å kunne selv velge relevant og deretter utforme problemstilling. For å rekruttere studenter til slike prosjekt bør muligheten presenteres for studentene på et tidlig tidspunkt, slik at de kan gjøre et informert valg. Det vil også være en fordel om praksissteder deltar i presentasjonen av relevante temaområder de ønsker å få utdypet i form av prosjektbachelor. Dette kan bidra til å skape en større motivasjon gjennom å få mulighet for å knytte kontakter til praksisstedet før oppstart. Det vil også være en god arena for å få avklart spørsmål knyttet til arbeidet med prosjektbachelor. For praksisstedet vil det kunne være mulighet å få presentert hvilke muligheter og utfordringen som finnes i hjemmetjenesten. Det vil være en fin mulighet for å rekruttere sykepleier til kommunehelsetjenesten.

Hvorvidt samarbeidet har bidratt til å styrke samarbeidet mellom utdanning og praksissted er vanskelig å si, men erfaringen tilsier at det er både interesse og velvilje for å delta på slike prosjekter. Det vil forutsette kontinuitet og forankring i ledelsen, samt at enhetene har et eierforhold til prosjektet.

Leder understreket betydningen av å gjennomføre slike prosjekt for deretter å integrere det i praksis 6. semester vil ha stor nytteverdi for enhetene, men krever planlegging og integrering av ansatte. Videre understreket de at betydningen av å ha et større eierskap fra enhetene sin side om prosjektet skal forankres og videreføres. Ifølge (Choi 2017) vil relasjonsbygging mellom gruppemedlemmene øke sjansen for at et godt samarbeid etableres og vedvarer. Det vil gjenstå å se hvorvidt integrering av prosjektbachelor i praksis vil bli videreført, men de involverte ledere er positiv til å motta studenter i prosjektbachelor arbeid.

Videre er det viktig å publisere resultater fra praksisprosjektet i egnede tidsskrift blant annet i *Cristin* (<https://www.cristin.no/om-cristin/>)

Studenter har bidratt til publisering av prosjekt gjennom arbeid og ferdigstilling av prosjektbachelor og som er tilgjengelig på ntnuopen.

Videre fikk studentene mulighet til å presentere resultat fra sin prosjektbachelor på global helse kurset 2021 (HSYK3001).

Referanser

Benner P., Stutpen M., Leonard V. og Lisa Day: Å utdanne sykepleiere. Akribe 2010.

Choi, I. (2017). A study on effect of trust, relationship commitment on collaboration orientation (3c's), performance and satisfaction-focused on communication, cooperation and coordination. *Journal of Marketing and HR*, 4(1), 202-215.

Kunnskapsdepartementet. (2009). Internasjonalisering av utdanning (St.meld. nr. 14 (2008-2009), Hentet fra <http://regjeringen.no>

Lave J. & Wenger E. (1991) *Situated Learning: Legitimate Peripheral Participation*. Cambridge University Press, Cambridge.

Øverås S, Kittelsen S, Foyn-Bruun, E, Bjerkne A,L. (2021)

I became much more focused - Experiences with digital collaboration for teacher educator development [Uniped 02 / 2021 \(Volum 44\)](#)

Verstegen et al., (2018). How do Virtual Teams Collaborate in Online Learning Tasks in a MOOC? *International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 19(4), 38-55.

Vedlegg

Vedlegg 1:

Presentasjon av prosjektet og prosjektets forløp (PP)

Et samarbeidsprosjekt NTNU og Trondheim kommune 2020/2021

Covid19-pandemien; Et samarbeidsprosjekt for kvalitetsutvikling av smittevernstiltak- og rutiner i hjemmetjenesten

Hva går prosjektet ut på?

Hva- Hvor og Hvordan?

Overordnet målsetning

- Styrke samarbeid mellom utdanning og praksisfeltet
- Bidra til videreutvikling av kunnskapsbasert praksis
- Utvikle en integrert praksismodell
- Gjennomføre og evaluere resultater fra prosjektet
- Publisere resultat i forskningstidskrift?

Aktuelle problemstillinger

- Hvordan ble/blir smittevern og smittevernrutiner i hjemmetjenestene gjennomført/es i Covid-19 situasjonen?
- Undersøke effekten av rutiner og tiltak
- Pandemien i et global helse perspektiv
- Fokus på yrkesetiske verdier når man skal balansere strenge smitteverntiltak i brukers eget hjem
- Omstillingsevne i hjemmetjenesten som følge av pandemien
- Relevante tema/problemstillinger fra hjemmetjenesten som ønskes utdypet?

Prosjektets forløp

Fase 1 Forberedelse (oktober-desember 2020)

Studenter blir informert via NTNU om mulighet til å delta på prosjektet (2020)

Prosjektet rekrutterte 2 kommunale enheter /november 2020

Valentinstyt og Strindheim hjemmetjeneste har sagt ja til å delta.

4 studenter søker om deltagelse i prosjektet

Møte med ledere og veiledere ved praksisstedet (Desember 2020)

Oppstartsmøte med veiledere, studenter og ledere (januar 2021)

Fase 2 Gjennomføringsfase (Januar- april 2021)

Workshop 1.Tid: 3. februar 'Sted' Digitalt møte på Zoom.

Program kommer (innspill fra praksis og studenter ?)

Gjennomføring av praksis etter ny praksismodell (beskrevet)

Studentene gjennomfører datainnsamlings/empirisk arbeid knyttet til problemstilling i prosjektbachelor

Veiledere deltar på ukentlige refleksjonsmøter med studenter og ledere.

Fase 3 Evalueringsfase (april-juni 2021)

Workshop 2 (program kommer)

Evaluering av praksisprosjektet

Oppsummering av erfaringer fra prosjektet | prosjektrapport - ferdigstilles juni 2021

Studentene leverer sin prosjektbachelor juni 2021

I praksis

- Ukentlige refleksjonsmøter (Studentgruppe, veiledere og lærere)
- Vurderingsmøter (Oppstart og midtevaluering)
- Arbeidskrav praksis (2)
- Workshop (2)

Nærmere tidspunkt for aktiviteter kommer før oppstart i praksis

Vedlegg 2

Studentenes problemstilling prosjektbachelor

- ❖ *Hvordan har ledelsens informasjon og kommunikasjon påvirket sykepleieutøvelsen under Covid-19 pandemien?*
- ❖ *Hvordan har ledelsen skapt trygghet hos sykepleierne under Covid-19 pandemien?*
- ❖ *Hvordan opplever helsepersonell at COVID-19-pandemien har påvirket hjemmeboende eldres følelse av ensomhet?*

- ❖ *Hvordan har Covid-19 påvirket pasientsikkerheten for brukere av hjemmetjenesten?*

<https://ntnuopen.ntnu.no/ntnu-xmlui/handle/11250/227502/browse?type=type&value=Bachelor+thesis>